

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ «ΑΣΤΕΡΩΝ», ΤΟΥ ΚΟΛΛΥΓΟΥΝΤ

Ο ΟΥΑΛΛΑΣ ΜΠΗΡΥ

(Ένα άρθρο του Άντρέ Μαζέ για τον πασίγνωστο «άστέρα» της «Μέτρο», ο οποίος έραβευθήκε για το μεγάλο ταλέντο του στη Διεθνή Κινηματογραφική Έκθεση της Βενετίας)

Στη Διεθνή Έκθεση της Κινηματογραφικής Τέχνης, που έγινε δώ και λίγο καιρό στη Βενετία, συγκεντρώθηκαν πάλι κι' εφέ-τος τα καλύτερα έργα των διαφόρων έταιρειών, για να προβλη-θούν μπροστά στους μεγάλους κριτικούς της έβδομης τέχνης. Σ' αυτή την Έκθεση διακρίθηκαν μεταξύ των άλλων: Η «Βασίλισσα Χριστίνα», η νέα δημιουργία της Γκρέττα Γκάρμπο, η «Μα-σκαράσας», το «Χάλλουουιντ», της Μάριον Νταϊής και το «Βίβα Βίλλα», του Ουάλλας Μπήρυ, ο οποίος βραβεύθηκε για το με-γάλο δραματικό ταλέντο του.

Κι' όμως, ποιός θα φανταζόταν ποτέ ότι αυτός ο μεγάλος «ά-στέρας» της «Μέτρο», με την τόσο μεγάλη μόρφωση και πείρα, έχει περόσει τραγικά χρόνια ζωής κι' ότι αναγκάσθηκε να κά-νει όλα τα επαγγέλματα για να ζήσει. Όριστε τι γράφει ο ίδιος στην αυτοβιογραφία του:

«Τό ξερω ότι είμαι μιά παλιά γνωριμία του διεθνούς κοινού τών κινηματογράφων, εδώ κι' είκοσι χρόνια. Έτσι δεν έχω καμ-μιά ανάγκη να σάς παρουσιάσω, όλοι σας ξέρετε ποιός είμαι. Πολλοί με θεωρούν ιδιότροπο, αυστηρό και λίγο μισάνθρωπο. Δεν έχουν δίκιο. Είμαι πάρα πολύ καλός ως άνθρωπος, κι' ως «άστέρας» έχω τις λιγότερες ιδιοτροπίες. Άκούστε την ιστορία μου και θα δείτε ότι θα μου δικαιολογήσετε αυτή την μισανθρω-πία μου.

Γεννήθηκα στο Κάνσας Σίτυ το 1886 κι' είμαι γιουός ενός αυστηρού πόλιασαν, που κάθε τόσο μου τις έβρε-χε με το κλόμπ, γιατί ήμου τρομερά άτακτος. Αύτη η ιστορία εξακολούθησε μέχο: τα δεκαέξη χρόνια μου, ό-ποτε πειά πήρα την απόφα-σι να «λυτώσω από το ζύλο του πατέρα μου. Έργου-λοιπόν κρυφά άπο το σπίτι πρός τ' άγνωστο. Που πή-γαίνα: Ούτε κι' εγώ ήξε-ρα. Ωστόσο, ήμου χαρού-μενος γιατί είχα άνακτήσει την έλευθερία μου. Όλα μου φανόντουσαν διαφωρε-τικά. Οι δρόμοι, οι άνθρω-ποι, τά πάντα. Άρχισα κί-ο-λας να φαντάζωμαι ότι ή-μου ικανός να κάνω τά-πιό καταληκτικά πράγμα-τα όταν είδα ότι στην τρέ-τη μου δεν είχα ούτε ένα σέντε.

Αυτό μ' άνηούχησε λιγά-κι κι' ή πρώτη σκέμι μου ήταν να ξαναγυρίσω στο πατρικό μου σπίτι.

Φανταζόμου όμως άπο τώρα την ύποδοχη που θα μου έκαναν και τις ειρω-νείες που θα τραβούσα. Έ-κεινο μάλιστα που μ' έκα-νε να πάρω την όριστική απόφασι μου, ήταν το κλόμπ του κ. Μπήρυ, που θά μου μαύριζε τά πλευρά. Καλύτερα να πεθάνω άπο την πείνα, συλλογιζόμου, παρό να γυρίσω εκεί κάτω. Έμεινα δυό όλόκληρες μέρες νηστικός.

Τέλος, την τρίτη μέρα, κάποιος φίλος μου με πλη-ρόφόρησε ότι μπορούσα να

έργαστώ σ' ένα ίπποδρόμιο ως φύλακας ελεφάντων! Δέχτηκα πρόθυμα αύτη τη δουλειά, χωρίς να περνάω άπ' το μυαλό μου τα μαρτύρια που θά τραβούσα. Οι έλεφαντες πρέπει να ξέρε-τε εινε... μεγάλα κι' επικίνδυνα παιδιά. Πρέπει να κερδίσης την έμπιστοσύνη τους για να τά περάσης καλά μαζί τους.

Έγώ όμολογώ ότι δεν τό ήξερα αυτό τό πράγμα και μαρτύ-ρησα κυριολεκτικώς άπο τις προσοκίδες τους. Ένώ πείνανα παραδείγματος χάριν να τους βάλω την τροφή τους, ένοιωθα έ-να σιδερένιο χέρι να με πιάνη άπό τη μέση, να με σηκώνη ψη-λά και τέλος να με βάζη στην πλάτη του έλεφάντα.

Που να το λημύσω να κατεβώ άπό εκεί πάνω. Φοβόμου μήπως πέσω άνάμεσα στα τεράστια πόδια αυτών των παχυδεριμων και με κάνουν λυώμα, σαν οδοστρατίρες! Οι έλεφαντες, που φαί-νεται ότι καταλάθαναι τό φόβο μου, διασκέδαζαν μαζί μου. Ήταν όλοι τους παμπόνηροι και τετραπέρατοι. Μιά μέρα μά-λιστα νόμισα ότι ήρθε πειά τό τέλος μου. Ένας άπ' τους έλε-φάντας μ' άρπαξε ξαφνικά και με πέταξε σαν τόπι στον άλλον έλεφάντα, που έτρωγε ήσυχος τό φαί του. Έκείνος ξαφνιάστη-κε κι' άρχισε να τρέχη γύρω στο τσίρκο, ενώ έγω μάτιαια προ-σπαθούσα να συγκρατηθώ πάνω στη ράχη του.

Τέλος γλύστηρα, έπεσα άνάμεσα στα πόδια του και βλέπον-τας να σηκώνονται τά τε-ράστια πόδια του για να με πατήσουν, έκλεισα τά μάτια μου και λιποθύμη-σα.

Μά την γλύτωση φτη-νά.

Ο έλέφας ήθελε μόνο ν' άστευειθής μαζί μου!

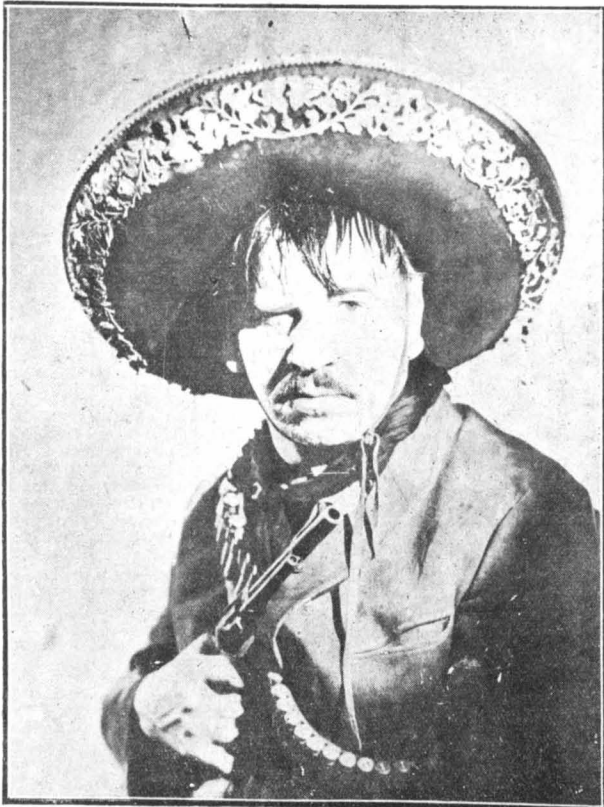
Στό ίπποδρόμιο έμει-να δυό χρόνια.

Σιγά-σιγά είχα εξέλι-χθής σ' έναν πρώτης τά-ξεως κλόουν, που έκα-νε τον κόσμο να γελάη με τ' άστεία του κι' ή-μου πειά ο καλύτερος φίλος τών ελεφάντων, με τους όποιους έκανα ένα σωρό κωμικά νούμερα.

Άρχισα όμως να βα-ρύνεμαι να κάνω τούμπες και να δέχωμαι καταρ-πακίες και μιά μέρα έγ-κατέλειψα τό ίπποδρόμιο και ξανάμεινα με τά δνει-ρά μου και την άδεκαρία μου.

Γιά να ζήσω, έγινα ύ-πνρήτης, άμαξάς, θαυμα-τοποιός και τέλος τό 1904 βρέθηκα στη Νέα Ύορκη να παίζω στο θέ-ατρο. Πώς έγινε αυτό τό θαύμα; Ούτε και τώρα άκόμη δεν μπορώ να τό έξηγήσω. Μ' είχα θυμηθής μιά παλιά γνωριμία μου και μ' άνέβασε στη σκη-νή. Καταλάθαναι ότι ειναι θρεπ πειά τό δρόμο μου και ριχτήκα με μεγάλο κέφι στη δουλειά και τη μελέτη.

Σιγά-σιγά άρχισα να γίνωμαι γνωστός. Τ' όνο-μά μου φιγουράριζε τώρα στα πολύχρωμα προγράμ-

Μιά φωτογραφία του Ουάλλας Μπήρυ στο ρόλο του Βίλλα

Ο Λέο Καρίλλο

ματα. "Όσο για μένα; Πέταγα στὸν οὐρανὸν κάθε φορά πὸ μὲ χειροκροτοῦσαν. Μὰ δὲν ἄργησε νὰ βαρεθῶ καὶ τὴν δόξα τοῦ θεάτρου. Ἐφ'ὅσον γύρισα λοιπὸν ὅλα τὰ θέατρα τῆς Νέας Ὑόρκης, τὸ 1913 ὑπέγραψα ἕνα συμβόλαιον μὲ τὴν «Φίλιμ Κόμπανου» γιὰ πέντε γρόνια κι' ἄρχισα νὰ παίξω στὸν κινηματογράφο. Τὸ τυχοῦστικὸ ζῆλος πνεῦμα μου δὲν μ' ἔσφηνε σὲ ἡσχία. "Ἦλεκα τώρα νὰ κάνω μακρὴν ἀφείδια καὶ νὰ δῶ ἀγκυρῶστες καὶ μυστηριώδεις χάρες. Γι' αὐτὸ, μόλις τέλειωσε τὸ συμβόλαιό μου, δέχτηκα πρόθυμα τὴν πρόταση μιᾶς ἄλλης κινηματογραφικῆς ἑταιρείας, ποὺ ἐπρόκειτο νὰ «γυρίσῃ» ἕνα πλῆθος ἐπιτημονικῶν φιλμ σ' ὅλες τὶς πολιτείες τῆς Ἀνατολῆς. "Ἐπειτα ἐπέσκεψθηκα τὴν Ἰαπωνία καὶ ξαναγύρισα κατόπιν στὴν Ἀμερική, ὅσοι ἀπὸ ἀποῦσια πολλῶν χρόνων.

"Ἐφερνα μαζί μου τὰ πῶς περιέργου καὶ τὰ πῶς μυστηριώδη πράγματα ποὺ στολίζουν σήμερα τὴν Βίλλα μου: Δέρματα λεονταριῶν καὶ τίγρεων, παραξένες σαῦρες, δέρματα φειδιῶν, φυλαχτὰ τῶν ἀνθρωποφάγων καί... τὰ δόντια ἑνὸς Ἀγγλοῦ περιηγητοῦ, ποὺ εἶχα τὴν ἀτυχία νὰ τον δῶ νὰ ψιφνέται ἀπὸ τὴν Καννιβάλου.

Θὰ εἶχα κι' ἐγὼ τὴν ἴδια τύχη, μὰ μὲ γλύτωσαν οἱ ἄνθρωποι. τῆς ἑταιρείας, ἐξαγοράζον-άς με ἀπὸ τὴν ἀσφαλῆ γιὰ μερικὲς χρωματιστὲς χάντρες! Μάλιστα. Τόσο ἀξίζει ἡ ἀνθρώπινη ζωὴ γιὰ τοὺς Καννιβάλους. Μὲ δυο-τρία γυῖλινα πενιδέοσα, ἀγοράζετε μιὰ ἄμορφη καννιβάλου ἢ ὅποια καμιὲ φορά, ἀπάνω στὸ θυμὸ τῆς, μπορεῖ νὰ σᾶς ψήσῃ καὶ νὰ σᾶς φάῃ ἅνθρωπο! «Περὶ ὀρέξεως ἄλλωστε, οὐδεὶς λόγος!...

"Όταν ἠσούχασα λίγο ἀπὸ τὸ μακρὸν ταξεῖδι μου, ποὺ μοῦ χάρισε ἀξέχαστες ἀναμνήσεις, «γύρισα» τοὺς ἑξήμισιο ἡμέρας τῆς Ἀποκαλύψεως, τοὺς ἑπτὰ Σωματοφύλακες, τὸ «Ρομπέν τῶν Δασῶν» καὶ ἄλλα.

Αὐτὸ τὸ ταξεῖδι μου ἐν τούτοις στὰ βάθη τῆς Ἀνατολῆς, μοῦ θεράπευσε καὶ τὸ πάθος μου γιὰ τὰ μεγάλα ταξεῖδια. "Ἐτσι κατῳρίσθηκα νὰ... ριζώσω σὲ μιὰ ἑταιρεία καὶ νὰ μὴ θέλω πιά τίποτ' ἄλλο, παρὰ νὰ ἠσυχάσω καὶ νὰ ξεκουρασθῶ κοντὰ σ' ἄγαπημένα πρόπαια μου. Ἔννοεῖται ὅτι δὲν ἔπαφα καθόλου τὴν κοπιαστικὴν ἡδουεῖα τοῦ «σοῦντιου». Αὐτὸ τὸν τελευταῖο χρόνον, «γύρισα» τέσσερα φιλμ, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸ «Γκράντ Ὀ-τέλ». Ἐδῶ κι' ἐγὼ λίγο καιρὸ ἀποτέλειωσα τὸ φιλμ «Ζήτω ὁ Βιλλὰς», τὸ ὁποῖο πραγματικῶς σημείωσε μεγάλη ἐπιτυχία. Ποῖος εἶνε αὐτὸς ὁ Βιλλὰς; "Ἐνας θρυλικὸς ἥρωας τοῦ Μεξικικοῦ, ποὺ τὸ 1910 τὸν ἔκουγαν ὅλοι οἱ Μεξικανοὶ καὶ τὸν λατοῦσαν ὡς ἄν θεὸς τοὺς καὶ τέλος τὸν σκότωσαν τὸ 1923. Ὁ ἔνδοξος ἥρωας πέθανε μ' αὐτὰς τὶς λέξεις, ποὺ δείχνουν ὅτι δὲν ἤμισε καθόλου τοὺς παλαιὸς φίλους του: «Ἄντιο Μεξικό! Συγχέθηκα τὰ κρίματά μου. Σκέψου μόνον ὅτι ἂν ἀμάρτησα, τὸ ἔκανα γιὰ σ' ἄγαποῦσα πάσα πολὺ!» Αὐτὴ εἶνε ἡ τελευταία δημιουργία μου.

Ο Στούαρτ Ἐρβιν

Ο Ουάλλας Μπέρου στὸ «Ζήτω ὁ Βιλλὰς I», τὴν περίφημη ταινία, ποὺ βραβεύθηκε στὴ Βενετία.

Κι' ἀλήθεια, ὁ Ουάλλας

Μπέρου ὑποβόεται μὲ τόση τέχνη καὶ τόση φυσικότητα τὸ ρόλο τοῦ Πάνσο Βιλλὰ, ὥστε ἡ κόρη τοῦ Βιλλὰ, ἡ Τσελῖα, ὅταν εἶδε αὐτὸ τὸ φιλμ, ἄρχισε νὰ κλαίει ἀπὸ τὴ λύπη τῆς, γιὰτι νομίζει ὅτι ἔπαψε ὁ ἴδιος ὁ πατέρας τῆς. Πράγματι δέ, ἡ ὁμοίότης τοῦ Ουάλλας Μπέρου καὶ τοῦ Πάνσο Βιλλὰ εἶνε καταπληκτικῆς. Σ' αὐτὸ τὸ φιλμ, παίζουν ἐπίσης ἡ Κάθριν ντέ Μιλ, ἡ Φαίη Βραϊή, ὁ Λέο Καρίλλο, ὁ Στούαρτ Ἐρβιν καὶ ἄλλοι.

Ο Ουάλλας Μπέρου εἶνε σήμερα ἕνας ἀπὸ τοὺς πῶς καλοὺς «ἀστέρες» τῆς «Μέτρο».

Ο Ουάλλας Μπέρου ἔχει ἕνα πλῆθος ἀνεκδότων. Κι' ἔδωκα προσκαλεῖ μερικὸς φίλους του νὰ δειπνήσουν μαζί του, πάντα τοὺς διασκεδάζει μὲ τις ἀφηγήσεις τῶν παραδόξων περιπετειῶν του. Μία φορὰ, τότε ποὺ θρικότανε στὴν Ἰαπωνία, θέλησε νὰ γνωρίσῃ ἀπὸ κοντὰ τὴ ζωὴ τῶν ληστῶν τῆς καὶ γιὰ τὸ σκοπὸ σ' ἐπὶ προσπάθησε νὰ τοῦς κινήσῃ τὴν προσοχὴ γιὰ νὰ τὸν αἰχμαλωτίσουν. Σκόρπισε παντοῦ ἄφωνα λερτὰ, σὺντάξῃ στὰ ὑποπτα κέντρα καὶ σὲ καθ' ἑκάκρια ἔλεγε, ὅτι ἐκεῖ, στὸ Νέο Κόσμο, ἔχει κολοσσία περιουσία. Οἱ Γιαπωνέζοι κακοποιοί, ὅταν τὸν ἔβλεπαν λοιπὸν, παρακολουθοῦσαν μὲ πονηρία καὶ κινήσῃ τοῦ καὶ προσπαθοῦσαν νὰ θροῦν τὴν εὐκαρία γιὰ νὰ τὸν ληστεύουν. Καὶ πράγματι, ἕνα βράδυ κατῳρίσθησαν νὰ τὸν παρασύρουν ἀπὸ σπιτί μιᾶς σκελετοῦ τοῦ καὶ νὰ τὸν κλείσουν σ' ἕνα σκελετοῦ ὀνόγειο γεμάτο μεγάλα σείδια γιὰ νὰ τὸν τρομοκρατήσουν. Αὐτὰ τὰ φείδια ὅμως ἤξερε ὅτι δὲν ἦσαν ἠληποῦδη καὶ γιὰ νὰ κλυτῶσῃ ἀπὸ τὴν κινεσία τοῦς σκέθηκε νὰ τὰ ἀνατίσῃ ὅταν οἱ φακίνοι τῶν Ἰνδιάνων ἔλθουν νὰ παρῶν μ' ἕνα λη τὴν τέχνη του καὶ νὰ συνθέτῃ «σάβανα» καὶ μελανολικῆ τρονοῦδια. Τὰ φείδια, νοητευμένα ἀπ' τ' ἄνωστο σπύριγμά του, πλησίασαν κοντὰ του, τὸν τοιγούσαν καὶ ἀνέσταν ἕθη τὸ ἀπῆδες κεφάλι του. Ἐπειτα ἐφαλλῶθηκαν μανιψιαμένα ὑποστάσῃ τὰ πόδια του. Οἱ Γιαπωνέζοι λησταὶ πῶς εἶχαν πᾶσει πᾶν ἄκουον τὶς φωνῆς του, κατέβηκαν ἀπὸ ὀνόγειο, πείθησαν νὰ δοῦν τί κάνει. Τὸ θέαμα ἦναι ποὺ ἀντίκρουσε ἦταν τόσο παραξένον, ποὺ τὰ ἔγασαν κι' ἄργισα πῶς τὸν κυττοῦν μὲ τῶσμο. Ὁ Ουάλλας Μπέρου κἀντιβε ἤκουος τὴν πῆτα τὸν ἀνάμεσα ἀπ' τὰ ὑπνωτισμένα φείδια. Κανεὶς ἀπὸ τοὺς κακοποιοὺς δὲν τολμοῦσε πῆτα νὰ τὸν ἀγγίξῃ. Τὸν θεωροῦσαν γιὰ ἐπικίνδυνον μάγον καὶ τὸν φοβόντουσαν. Κι' αὐτὸς ὁ ἀρχηγὸς τοῦς δὲν εἶχε τὰ βάρους νὰ τὸν πλησιάσῃ. Ἐδωκε μόνον ἐπιτολὴ νὰ τὸν ἀφήσουν, ἐλεύθερον, γιὰτι ἦταν δυνατώτερός του. Ἐτσι ὁ Ουάλλας Μπέρου ξαναγύρισε κοντὰ στοὺς ἀνθρώπους τῆς ἀποστολῆς ποὺ εἶχαν ἀναστατῶθῃ μὲ τὴν ἐξαφάνισί του.

Ἡ Κάθριν ντε Μιλ

Μιά μερὰ πάλι αὐτὸς ὁ μεγάλος «ἀστέρας» τῆς «Μέτρο» ἐνῶ «γύριζε» σὲ μιὰ ζούγκλα τῆς Αὐστραλίας μερικὲς σκηνὲς ἐνῶ φιλμ. Ἐγινε τὴν ἐπιθεσί ἕκκα λιονταριῶν. Ὁ σκηνοθέτης οἱ «ἀστέρες», οἱ κουπάσοι, ἄρχισαν νὰ τρέμουν ἀπ' τὸ φόβο τοῦς καὶ προσπαθοῦσαν νὰ σκαρφαλώσουν ἀπὸ γύρω δένδρα γιὰ νὰ γλυτώσουν ἀπ' τὸν θάνατον. Ὁ Ουάλλας Μπέρου ὅμως δὲν ἔχασε τὴν ἠνθρωπιά του. Ἐβῆλε τὸ πιστόλι του, πῶς τὸν τηλεθέσαστο σκηνοθέτου καὶ ποσῶν ἄρχισε ποὺς τὰ λεπτοῦσια φωνάζοντας μ' ἄλη του τὴ δύναμι. Ἡ σκηνὴ του, ποὺ γινόταν ἔτσι τρομερῶ, ἔκαμε τὰ λιονταρία νὰ ὑποχωρήσουν. Ὁ Ουάλλας Μπέρου τὰ σημάδεψε καὶ πυροβόλησε. Ἐν' ἀπ' αὐτὰ, κυλίστηκε κατὰ γῆς νεκρὸς, ἐνῶ τ' ἄλλα ἔφευγαν τρομοκρατημένα.

Ἡ Φαίη Βραϊή